

Autor: Vojtěch Belling

Když se na počátku 30. let německý politolog a právní teoretik Carl Schmitt snažil dokázat skrytou, ale přesto zřetelnou přítomnost totalitárních tendencí v moderním liberálně-demokratickém státu, zdálo se to mnohým jeho konzervativním současníkům přehnané. Následující léta jako by v jejich očích potvrzovala nesmyslnost Schmittova tvrzení. Skutečná totalita byla naopak přímo hmatatelně přítomná v režimech stavějících liberální demokracii do polohy svého úhlavního nepřítel.

Klasické teorie totalitarismu spojené se jmény Carla Joachima Friedricha, Zbigniewa Brzezinského a Hannah Arendtové založené na vnějších charakteristických prvcích totalitních režimů (ideologie, strana, teroristická tajná policie, monopol na zpravodajství, monopol na zbraně, plánované hospodářství) toto kladení totalitarismu do absolutního protikladu k liberální demokracii podporovaly. Ani Voegelinova a Meierova koncepce politických náboženství vznikajících jako náhražka víry, ani Schelského koncepce pluralistického totalitarismu nic nezměnily na všeobecném výlučném chápání totalitarismu jako antiliberálního a antidemokratického fenoménu, který je v kontrárním protikladu k běžným demokratickým státům západního ražení.

Přesto se od chvíle, kdy svět oslavil triumf liberálně-demokratického zřízení a Francis Fukuyama začal hovořit o konci dějin, začínají uvnitř liberálně-demokratických států velmi zřetelně objevovat určité totalitní tendence, které nás mohou vést ke znovupromýšlení uvedených Schmittových propozic a jejich chápání v novém světle. Mám na mysli především mnohovrstevnatý fenomén tzv. politické korektnosti, který prorůstá veškerou realitou politického, společenského i vědeckého diskursu dnešní západní civilizace. V následujícím příspěvku se pokusím prokázat, jak tato politická korektnost, pramenící z rozvinutého liberálně-demokratického režimu, směřuje k postupné destrukci jeho podstaty, a na základě popsání charakteru tohoto fenoménu a jeho podob v severoamerickém, evropském a českém prostředí se jej pokusím vsadit do kontextu vývoje moderní společnosti a dokumentovat jeho přirozenou odvozenost z její podstaty.

Podstata politické korektnosti

Politická korektnost v běžném významu tohoto pojmu označuje soubor určitých prvků, které jsou nezbytné pro to, aby určité jednání či projev názoru mohl být považován za relevantní, resp. aby nebyl společensky sankcionován. Jinými slovy lze říci, že politická korektnost je jakýmsi vnějším rámcem komunikace, který musí přijmout autor i čtenář či posluchač, pokud si vzájemně chtějí porozumět. V tomto ohledu má tedy obdobnou roli jako samotný jazyk. Na rozdíl od něj však politická korektnost není vyžadována biologickými danostmi člověka, ale určitými sociálními normami vnucenými oběma subjektům – autoru i čtenáři – vnější společností.

V určitém smyslu lze proto politickou korektnost spíše přirovnat ke zdvořilosti, která má rovněž charakter univerzální vnější formy komunikace mezi lidmi z odlišných prostředí. Na

rozdíl od zdvořilosti však politická korektnost daleko více ovlivňuje i samotný obsah projevu, nikoli jen jeho formu. Rovněž sankce za porušení politické korektnosti jsou daleko přísnější a dlouhodobější než sankce za porušení zdvořilosti. Neřídít se politickou korektností totiž znamená, jak poznamenává Gerard Radnitzky, totéž, co porušit tabu. Politická korektnost, jak si ještě ukážeme, vlastně směřuje k rozšíření etických tabu klasického liberálního řádu, jako je vražda, krádež apod., o další oblasti. Na druhé straně některá dosavadní tradiční tabu naopak násilím odstraňuje (vražda nenarozeného dítěte, smilstvo atd.). Zásadním způsobem tak mění systém etických hodnot západní civilizace.

Politická korektnost je založena na přesvědčení, že ideje určitého konkrétního politicko-hodnotového proudu, v podstatě výlučně levicově-liberálního, mají nárok na univerzální platnost. Představitelé těchto idejí obratným manipulačním uměním s maximálním využitím možností státu a jeho nástrojů v kulturní sféře (veřejnoprávní média) dosahují podřízení norem lidského jazyka, lidského chování, politického konání a nakonec i lidského myšlení těmto idejím. Ideové celky, které politická korektnost tímto způsobem univerzalizuje, se nejčastěji týkají problematiky národnostních, etnických, sexuálních či náboženských menšin, problematiky rovnosti žen a mužů. Politická korektnost je totiž současně účinnou zbraní, která pomáhá z různých důvodů (někdy kupodivu i oprávněných) znevýhodněným menšinám dosáhnout snadno svých cílů. Konečným cílem a všudypřítomným prvkem politické korektnosti je ovšem eliminace kulturní či civilizační identity, která má dosud vůdčí roli v určité oblasti. Vzhledem k tomu, že politická korektnost je specificky západním fenoménem, představuje dosažení jejího cíle souběžnou likvidaci západní identity.

Regulace jazyka: první doména politické korektnosti

Změna pravidel používání jazyka patří k nejzjevnějším symptomům politické korektnosti, a to všude ve světě. Namísto tradičně užívaných pojmů vytváří politická korektnost nové obraty či náhradní termíny měnící současně i význam pojmenovávané věci. Dosavadní pojem je přitom ve chvíli svého nahrazení okamžitě tabuizován. Klasicky uváděným příkladem je vývoj označení příslušníka černošské etnické skupiny ve Spojených státech. Namísto pojmu „negro“ politická korektnost v minulosti přišla s výrazem „colored“. Ve chvíli, kdy význam tohoto termínu začal být opět problematizován, změnila jej politická korektnost na „black“. Zanedlouho byl pak tento pojem opět nahrazen „African American“. Podobný proces lze pozorovat u některých slov v českém jazyce. Například původní Cikán byl nahrazen Romem, bez ohledu na to, že pojem Rom byl dříve užíván pro označení jen určité cikánské skupiny. Němčina proto přišla s použitím dvojtermínu „Roma und Sinti“, který označuje větší skupinu původních cikánských kmenů, nicméně nikoli všechny.

V případě, že hrozí vznik negativního soudu o příslušnících určitého etnika, odmítá politická korektnost o etnicitě vůbec hovořit. Ukázkou jsou relace o trestných činech v pátracích relacích veřejnoprávní televize, v nichž divák často musí doslova dešifrovat etnický původ pachatele na základě několika vedlejších zmínek (snědá pleť, černé vlasy, špatná čeština apod.). Děje se tak i přesto, že přímá informace o této příslušnosti by pátrání výrazně ulehčila. Pravidla politické korektnosti zkrátka svůj smysl nadřazují účelu samotného sdělení.

Jazykové požadavky politické korektnosti směřující k posílení postavení diskriminovaných menšin jsou často velice absurdní. Dnes je například velice nebezpečné objednat si v USA u černé číšnice bílou kávu tradičním termínem „white coffee“. Termín je již z hlediska politické korektnosti obsazen a tabuizován. Svou touhu po daném nápoji je třeba buď omezit, nebo projevit velkou fantazií při hledání opisných forem.

Velmi častým důvodem politicky korektních proměn jazyka je diskurs rovnosti žen a mužů, který se cíleně snaží uchopit jazyk jako nejmocnější zbraň postmoderního člověka. Snad všechny jazyky dnes prodělávají změny odpovídající touze žen po podílu na moci. Na tom by nebylo nic zvláštního, pokud by tyto změny nebyly prováděny bez přihlídnutí k vnitřní logice těchto jazyků a jejich pravidlům. Ve francouzštině se tento problém objevil v diskusi o ženských ekvivalentech tradičně maskulinizovaných výrazů: monsieur le ministre – madamme la/le ministre.

V němčině se naopak řešila otázka společného množného čísla podstatných jmen existujících v mužské i ženské podobě. Např. pojem studenti (Studenten) byl tradičně používán v množném čísle pro skupinu studentů i studentek. Později se to ideologům politické korektnosti zdálo vůči ženám diskriminační a uvedený význam byl nově definován pojmem studenti a studentky (Studenten und Studentinnen). Zde ale nastal problém, že ženy jsou až na druhém místě. Jako dosud konečná varianta byl vytvořen u většiny substantiv zcela nový „unisex“ tvar množného čísla vznikající doplněním ženské koncovky plurálu „Innen“ s velkým počátečním písmenem na důkaz rovnoprávnosti k mužským plurálům. Ze „Studenten“ tak vzniklo nesmyslné slovo „StudentInnen“ porušující začleněním velkého písmena doprostřed slova všechna pravidla logiky německého jazyka. Český jazyk genderové politické korektnosti si zatím vystačuje se současným užíváním ženských a mužských plurálů s tím, že ženy jsou většinou na prvním místě (studentky a studenti, občanky a občané apod.).

Jazykové regulativy zasahují však i do oblastí, kde bychom to nečekali. Nejzjevnějším příkladem nároku politické korektnosti na univerzální platnost je její zasahování do sféry náboženství v jazykové sféře. Vznik politicky korektních vydání Bible či modlitebních knih je toho dokladem. Vedle Boha Otce se tak v těchto verzích objevuje rovněž „Bůh Matka“ a k obdobným změnám dochází také u dalších základních pojmů náboženského jazyka. I v posvátné sféře je politická korektnost vrchním arbitrem kvality obsahu i formy sdělení.

Regulace chování

Od regulace jazyka přechází politická korektnost v další fázi k regulaci chování jednotlivců, ale i celých skupin, společnosti a státu jako takového. Jak již bylo řečeno, cílem politické korektnosti je likvidace identity. Jedním ze způsobů realizace tohoto cíle je zdůrazňování nejen rovnoprávného, ale často privilegovaného postavení jakýchkoli menšin v daném kulturním prostředí. Tato podpora přijímá celou řadu podob, z nichž si zvláštní zmínky zaslouží princip pozitivní diskriminace, tzv. affirmative action. Její podstata vychází z uvedeného principu nejen zrovnoprávnit, ale zvýhodnit a privilegiovat vše, co je v západní tradici považováno za vymykající se standardu či normalitě. Pozitivní diskriminace směřuje k etnickým menšinám, náboženským skupinám i neheterosexuálně orientovaným osobám

(nezapomeňme, že podle jazyka politické korektnosti neexistují dvě, ale hned pět pohlaví).

V krajních podobách dokáže pozitivní diskriminace nabývat velmi kuriozních forem: například některé americké univerzity zvýhodňují příslušníky etnických menšin (ovšem pouze některých, např. Afroameričanů nebo amerických domorodců-indiánů), ovšem s doložením biologicko-rasového původu až do čtvrtého kolena. Jinými slovy, žadatel o podporu či zvláštní zacházení musí doložit biologický původ svých prarodičů a dalších předků, včetně procentního poměru „menšinové krve“. Metodologie affirmative action se tak velice blíží rasovým praktikám nacistického režimu včetně známých „ahnenpassů“ – ovšem s tím rozdílem, že cílem je zvýhodnění etnických menšin.

Ze strany menšin jde ve všech těchto případech o racionální postup. Americký židovský autor Norman Finkelstein v knize *The Holocaust Industry* na příkladu využívání holocaustu k účelům nemajícím s připomínkou a dědictvím této děsivé tragédie 20. století nic společného kritizuje utilitární postup mnoha svých kolegů vytvářejících z holocaustu až průmyslově využívaný pojem. Analýzu si proto spíše zaslouží chování většiny, která je schopna nejen vyhovět racionální snaze menšin, ale sama tyto snahy předchází. Ostatně samotná zmínka o existenci nějaké většinové kultury je politicky nekorektní, jak například dokládá diskuse o pojmu „Leitkultur“, která proběhla v Německu před několika lety v souvislosti s integrací cizinců do německého prostředí. Na snahy konzervativních politiků o vytvoření legislativy, která by ukládala povinnost seznamovat přistěhovalce s kulturními principy střeoevropského prostoru odpověděla levice překvapivým soudem, že žádná kultura, která by měla v německém prostředí výsadní postavení, neexistuje a existovat ani nemůže.

Dostáváme se tak k druhé dimenzi politicky korektní regulace chování, která nesměřuje k zvýhodnění menšin a menšinových kultur, ale k likvidaci kultury většinové. Samozřejmě stále s vědomím likvidace identity jako ultima ratio. Tento boj proti západní identitě má několik podob. Jednou z nich je snaha odstranit či zpochybnit charakteristické prvky západní kultury. Jak kdysi napsal teolog Henry van Til, „kultura je ztělesněné náboženství“. Odpor politické korektnosti se proto soustřeďuje na prvním místě proti křesťanství. Příklady nacházíme všude ve světě západní civilizace. V první asociaci se nám vybaví likvidace náboženských symbolů: odstraňování křížů v bavorských školách na nátlak rodičů jediné žačky jiného vyznání, kteří se cítili křížem ve školních škamnách uraženi, odstraňování jesliček ze severoitalských škol nebo odstraňování křížů a desek Desatera z amerických soudních budov a z dalších veřejných prostranství.

Jestliže jsou snahy o náboženskou neutralitu však ve veřejné sféře již staršího data (ve Francii je tzv. laicita jedním ze základních ústavních principů od počátku 20. století), v privátní sféře se tato ingerence děje již výhradně pod vlajkou politické korektnosti. Jen o vlásek unikli například američtí skauti snaze o soudem nařízenou změnu svých stanov zakazujících přijímat aktivní homosexuály do řad skautských vedoucích. Své vítězství u Nejvyššího soudu zaplatili opovržením ze strany celé řady organizací i veřejných institucí aktivizovaných Americkou unií pro občanská práva (ACLU) – personifikovanou strukturou politické korektnosti ve Spojených státech. Na druhé straně se ani skauti neubránili nátlaku politické korektnosti, který je donutil změnit znění přísahy nových členů a umožnit ateistickou variantu skautského

slibu.

K omezování vlivu křesťanství dochází ale také daleko drastičtěšími prostředky: např. možností volně znesvěcovat křesťanské symboly ve výtvarném umění či literatuře, či apriorně negativním postojem většiny médií, zejména veřejnoprávních, vůči křesťanským denominacím. Se zlou by se však potázal ten, kdo by chtěl obdobným způsobem znesvětit jakékoli jiné náboženství než to, které vytváří západní identitu. Nacházíme tu tak zajímavý paradox – politická korektnost, která sama oficiálně popírá existenci specifických zdrojů západní identity (např. jejích křesťanských kořenů), tak ve své činnosti zacílené na odstranění těchto zdrojů tuto jejich roli fakticky potvrzuje a současně dokazuje, že si je jí ve skutečnosti velice dobře vědoma.

Kromě náboženství útočí politická korektnost i na další symboly západní kultury. Patrné je to například na usilovné snaze zpochybnit a následně rozložit rodinu jako hlavní legitimované formy života v západní společnosti. Podpora alternativních forem života (zvýhodnění menšin) a naopak diskriminace tradiční rodiny a manželství jako jejího centrálního institucionálního prvku (znevýhodnění většiny) v krocích mnoha států je toho dokladem.

Regulace myšlení

Jestliže jsou regulace jazyka a regulace chování velmi zjevnými a snadno popsatelnými symptomy přítomnosti diskursu politické korektnosti, její totalitární charakter se projevuje teprve ve třetí fázi jejího postupu: v regulaci myšlení. Přitom právě dosažení stavu plné autoregulace myšlení a nastavení nových morálních kritérií a vědomí toho, co je a co není přijatelné a vhodné, je konečným cílem politické korektnosti. V tomto ohledu dosahuje politická korektnost větších úspěchů než klasické totalitní režimy, které se většinou soustředily pouze na regulaci jazyka a chování.

Stadium autoregulace již nevyžaduje zásahy zvenčí a politická korektnost v něm tak již nepotřebuje vnější institucionální zázemí (např. ve veřejnoprávních médiích, politických stranách a nevládních organizacích). Rozsah dosažené úrovně autoregulace prozrazují výzkumy veřejného mínění vhodné volenými otázkami. Když byl po nedávné tzv. Hohmannově aféře 1 v Německu zjišťován názor veřejnosti, většina respondentů (80%) projevila s názory tohoto konzervativního politika zásadní nesouhlas. Zakrátko nato byl v průzkumech zjišťován postoj veřejnosti k Hohmannovým názorům bez explicitního uvedení jeho jména, přičemž stejně velká skupina lidí (80%) s nimi souhlasila. Tento průzkum tak doložil, že obyvatelstvo přijalo již médií zprostředkované politicky korektní postoje ke konkrétnímu nositeli sdělení (Hohmannovi), ale nikoli k samotnému sdělení, které se dosud ve sféře autoregulativního tabu neocitlo.

V regulaci myšlení hrají centrální úlohu média, a to téměř bezezbytku média veřejnoprávní, která jsou koordinována politickou sférou a současně nejsou vázána zákonem nabídky a poptávky. Namísto poskytování zábavy je jejich cílem vzdělávání a formace veřejnosti, samozřejmě v duchu zakázky intelektuálních elit, které je ovlivňují. Veřejnoprávní média jsou rovněž šířiteli novodobých mýtů a stereotypů, které si na rozdíl od klasických kulturních

stereotypů nárokují univerzální a nezpochybnitelný nárok na pravdu.

Ukázkou takového „stereotypu naruby“ je teze o údajné platové diskriminaci žen, která v ČR dosahuje úrovně pětadvacetiprocentního rozdílu ve mzdě. Ve skutečnosti činí tento rozdíl v rámci stejných povolání (a jen tam je možné jej zjišťovat) maximálně 4 procenta, a sice dle oficiálních statistik ministerstva práce a sociálních věcí. Často uváděný čtvrtinový rozdíl je způsoben pouze odlišným rozložením pracovní síly žen a mužů do různých profesí (feminizace některých odvětví – např. školství, a maskulinizace jiných, např. hutnictví a těžba nerostných surovin a uhlí). Přesto se uvedený údaj o monstrózní diskriminaci žen v platech dostává do oficiálních materiálů a mediálních prezentací a funguje podle principů zažitého stereotypu. Jeho popírání ovšem není povoleno – je politicky nekorektní, se vším, co k této klasifikaci náleží.

Podobným příkladem jsou stereotypy tzv. historické korektnosti – klasického symptomu politické korektnosti v Německu. Její pravidla znemožňují historický výzkum některých otázek minulosti. Určité pravdy jsou považovány za neměnné a jejich výzkum není přípustný (např. téma některých zločinů Rudé armády na východní frontě při dobývání nacistického Německa bylo dlouho tabuizováno a samotný jeho průzkum byl „historicky nekorektní“).

Když před několika lety v Německu probíhala výstava o zločinech wehrmachtu, byl její záměr a prezentované materiály v Německu nezpochybnitelné, přestože řada expertů si byla vědoma zásadních obtíží daného konceptu. Kvůli cíli výstavy – ukázat zločinnost německé armády (ještě v 50. a 60. letech považované za nezločinnou organizaci v důsledku závěrů norimberského tribunálu), nebylo možno napadnout nic, co by mohlo jeho realizaci narušit. Koncept výstavy naboural teprve polský historik Bogdan Musial, když poukázal na fakt (řadě expertů známý, leč oficiálně nevyřčený), že na snímcích zobrazujících brutální zločiny v řadě případů nefigurují němečtí vojáci, ale příslušníci Rudé armády a NKVD. Zajímavé bylo, že na evidentní odlišnost uniforem na obrázcích (tyto uniformy zjevně nebyly německé) neupozornil nikdo ze statisíců německých návštěvníků, často bývalých vojáků. Institucionalizace nároku na pravdu v režimu politické korektnosti znemožňuje popřít zjevnou lež, pokud by takové popření ohrozilo cíle politické korektnosti.

Závěr: Politická korektnost jako prvek pluralitního totalitarismu

Na tomto místě se můžeme vrátit k původní otázce: Je možné spatřovat v politické korektnosti prvek totalitních tendencí uvnitř moderního liberálně demokratického státu?

Jak jsem uvedl v úvodu, v pohledu klasických teoretiků totalitarismu Arendtové, Friedricha a Brzezinského je demokratický řád v absolutním protikladu k totalitarismu. Strukturálně-funkcionální definice totalitarismu samozřejmě nedovoluje považovat režim politické korektnosti za totalitní, neboť splňuje pouze dva ze šesti nezbytných prvků totalitarismu: prvek ideologie a monopolu na zpravodajství.

Poněkud jiný pohled nám však poskytne koncepce totalitarismu, jak jí nastínili představitelé lipské sociologické školy, kteří totalitarismus považovali za logický produkt moderní

industriální společnosti. Podle Arnolda Gehlena a Hanse Freyera obsahuje industriální společenský řád imanentní totalitní prvky. Hans Freyer v této souvislosti hovoří o tzv. sekundárních systémech. Zatímco tradiční sociální řád předmoderní doby je postaven „auf gewachsenem Grunde“ (metafora pro kontinuitu s přirozeností: „na organicky rozvinutém základě“), moderní společnost je založena na sekundárních systémech. Ty chápe Freyer jako ideální typy dovolující izolovat a analyzovat některé jednotlivé prvky moderního sociálního řádu: především systém produkce, konzumace a administrace.

Produkce je postavena na snaze organizovat a rozdělit práci, racionalizovat všechny faktory výroby a transformovat pracovníka do pracovního stroje. Konzumace vychází z principu nabídky všeho všem podle hesla: „standard života je bůh doby a produkce je jeho prorok“. Konečně systém administrace přináší nový typ autority – byrokratické administrativy nahrazující přirozené autority předmoderní doby. Sekundární systémy vytvářejí nový typ člověka, bez tradičních hodnot a bez přirozeného základu. Totalitarismus v této chvíli dle Freyera nachází živnou půdu, neboť dává snadné odpovědi na složitosti současného sociálního řádu a nalézá konkrétního viníka za nemoci dnešní doby: Žida, kapitalistu, kulaka. Moderní administrativní systém hrozbu totalitarismu zvyšuje a umožňuje snadnou aplikaci totalitárních mechanismů ve všech oblastech lidského života.

Freyer spatřuje dvě výsledné podoby moderního státu: na východě je to klasický totalitní stát, na západě sociální stát. Zatímco však Freyer pokládá západní sociální stát za prospěšný v rámci daných možností modernity, Gehlen a Schelsky na tento koncept navazují tím, že i sociální stát považují za skrytě totalitární. Na rozdíl od dřívějšího státu je totiž cílem sociálního státu poskytnout člověku pokrytí všech jeho sociálních a kulturních potřeb, ovšem současně také tyto potřeby a odpovídající oblasti kontrolovat. Tuto myšlenku rozvádí především Roland Huntford, který na základě analýzy švédského modelu dochází k tomu, že systém sociálního zabezpečení tvoří základ nového totalitarismu vedoucího k růstu plánování, byrokracie a konformismu masových médií.

Pokud politickou korektnost analyzujeme v souvislosti s touto lipskou sociologickou teorií totalitarismu, jeví se její podstata v novém světle. Politická korektnost je tu specificky západním produktem vyvěrajícím z klasických liberálních hodnot, které však současně likviduje. Klasický liberalismus vedl po své aplikaci na hodnotovou sféru k relativizaci hodnot, dosud považovaných na nezpochybnitelné a univerzální. Politická korektnost spočívá v tom, že si tato relativizace nárokuje univerzální charakter a absolutizuje sebe sama (slovy papeže Benedikta XVI. ještě jako kardinála Ratzingera).

To je ostatně i známý paradox poststrukturalní filosofie, která svou tezi o neexistenci pravdy povyšuje na úroveň nezpochybnitelného zjevení. Tím se odvrací od klasického liberalismu a dokonce ničí tradiční svobody, na nichž je vystaven (svoboda slova, svoboda myšlení, náboženská svoboda). Současně však pozorujeme konzistenci vývojové linie, která od osvícenství a klasického liberalismu vede k relativistickému totalitarismu. Mnohým se v této souvislosti může vybavit i známé Böckenfördeho dilema, podle něhož je moderní sekulární stát vystaven na principech, které sám nemůže garantovat. Toto dilema lze totiž beze zbytku aplikovat i na samotnou moderní postosvícenskou společnost.

Domněnka, že relativistický totalitarismus snad bude mírnější než totalitarismus klasický, známý z minulosti, je ovšem mylná. Principy obou systémů jsou totiž totožné. Politická korektnost zpochybňuje všechny pravdy, kromě jediné, která tvrdí, že žádná pravda není. Tato pravda je ovšem všeobecně platná a její popření je nepřijatelné. Z ní vychází rovněž konkrétní aplikace regulativů politické korektnosti na život jedince a společnosti. Veškeré tradiční zdroje pravdy a její institucionální opory je třeba zničit.

Právě to je zdůvodněním faktu, který jsem za základě empirické analýzy na počátku této studie uvedl: hlavním nepřítelem politické korektnosti je identita, jakožto institucionalizační prvek pravdy. Bez identity není ani pravda. A protože je politická korektnost západním fenoménem, je nepřítelem především identita Západu – tedy samotná západní kultura. Tento nepřítel je sice odosobněn, ale ve své funkci systémového viníka a univerzálního nepřítele plní pro politickou korektnost stejnou funkci jako pro nacismus Žid či pro komunismus kapitalista. Proto zcela splňuje podmínky Freyerovy koncepce totalitarismu.

Jediný rozdíl tkví ve skutečnosti, že politická korektnost je prvkem, který vyvěrá z tradice liberálně-demokratického postosvícenského systému. Poté, co se tento systém stal po konci studené války celosvětově jedinou všeobecně legitimní formou vlády, a ztratil tak důvod vymezovat svůj civilizační původ proti Východu ovládanému totalitarismem, vydal se současně všanc vládě politické korektnosti, která destruuje základy, na nichž liberálně-demokratický systém stojí, a to daleko úspěšněji než jakákoli vnější ozbrojená síla.

Poznámky:

1) Aktér této aféry, poslanec Spolkového sněmu za německou Fuldu, zpochybnil před několika lety tezi, podle níž je německý národ kolektivně zodpovědný za holocaust a tato vina je součástí německé identity. Hohmann své tvrzení dokumentoval slovy, že hájit takový názor je stejné, jako kdyby někdo chtěl Židům klást vinu za Ruskou revoluci jen proto, že většina jejích činitelů byli Židé. Oba přístupy jsou podle Hohmanna stejně nesmyslné. Na základě těchto výroků byl Hohmann vyloučen z CDU a ze Spolkového sněmu.

Přednáška PhDr. Vojtěcha Bellinga na semináři Občanského institutu „Svět 4 roky po 11. září“, 14. října 2005. Převzato z revue *Distance* č. 3/2005.